

โมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

The Structural Equation Modeling of Administrator's Competencies in
the New Normal Affecting the Quality of the Schools under the Offices of
Secondary Education Service Area of the ROI KAEN SARA SIN Provincial Group

พรสุดา หลักคำ^{1*} และ เสาวনী สิริสุขศิลป์²

Pornsuda Lakkam^{1*} and Saowanee Sirisooksilp²

(Received: July 18, 2023; Revised: September 6, 2023; Accepted: September 11, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่และโรงเรียนคุณภาพ 2) พัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) แบบแผนเชิงอธิบาย (explanatory design) ระยะที่ 1 ใช้วิธีเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ระยะที่ 2 ใช้วิธีเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.41$, $SD = 0.40$) ระดับโรงเรียนคุณภาพโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.25$) 2) โมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อโรงเรียนคุณภาพ มีขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.774 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของโรงเรียนคุณภาพได้ร้อยละ 60 และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ Master's degree student, Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

² Associate Professor, Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

* Corresponding Author E-mail: pornsuda.l@kkumail.com

ได้แก่ 1) ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรนำโรงเรียนและบุคลากรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวิถีปกติใหม่ 2) ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่น ผู้บริหารควรปรับตัวและมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการองค์การ 3) ด้านการสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างทีมงานที่หลากหลาย 4) ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการสื่อสารและการเจรจาต่อรองเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในวิถีปกติใหม่อย่างเหมาะสม และ 5) ด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนคุณภาพ โมเดลสมการโครงสร้าง

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of administrator's competencies in the new normal and quality schools; 2) develop and verify the consistency of the structural equation model of administrators' competencies in the new normal that affect quality schools; and 3) study guidelines on development of administrators' competencies in the new normal that affect quality schools under the Offices of Secondary Education Service Area in the Roi Kaen Sara Sin Provincial Group. The research employed the mixed methods research: explanatory design. Phase 1 used the quantitative method. The sample of 440 school administrators and teachers was obtained through two-stage random sampling. The research tool was a 5-point rating scale questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the analysis of the structural equation model (SEM). Phase 2 used the qualitative method. The research tool was a structured interview. The target group was purposively sampled. Data were analyzed by using content analysis.

The results of the research revealed that: 1) The performance of the administrators in the new normal, on the whole, was at a high level ($M = 4.41$, $SD = 0.40$). The level of the quality schools, on the whole, was at a highest level ($M = 4.58$, $SD = 0.25$); 2) The structural equation model of the administrator's competencies in the new normal affecting the quality schools was consistent with the empirical data. The performance of the administrators in the new normal had a positive direct influence on the quality schools. The total effect size was 0.774, with statistical significance at the .01 level. The variables of the administrator's competencies in the new normal could explain the variance of the quality schools for 60.0 percent, and 3) the approaches for developing the administrator's competencies in the new normal that affect the quality schools consist of 5 aspects: 1. Regarding change management, the administrator should lead schools and personnel to be ready for the changes that occur

in the new normal; 2) Regarding adaptability and flexibility, the administrator should be adaptable and flexible in managing the organization; 3) On the aspect of building a team that is united in action and spirit, the administrator should promote the creation of diverse teams; 4) Regarding creative communication, the administrator should develop communication and negotiation skills to appropriately reduce conflicts that may arise in the new normal; and 5) Regarding digital technology literacy, the administrator should be a good role model in using digital technology in management.

Keywords: administrator's competencies, quality school, structural equation model

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเริ่มคลี่คลายลง หลายภาคส่วนเริ่มพูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” (Pittayapongsakorn, 2020) และคำว่าความปกติใหม่นี้ราชบัณฑิตยสภาให้ความหมายว่า เป็นสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคยไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเกิดเหตุหรือวิกฤติบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน ทั้งนี้ Boonpak (2020) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความปกติใหม่ (New Normal) ว่าได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงาน การดูแลรักษาสุขภาพตามมาตรการทางสาธารณสุข การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินชีวิตอีกหลากหลายประการ มนุษย์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตให้มีความแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดวิถีชีวิตแบบใหม่ หรือที่เรียกว่า New Normal ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการอย่างเร่งด่วนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่

สถานศึกษาถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ในด้านการพัฒนาผู้เรียนและส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศ ให้เทียบเท่ากับนานาประเทศได้ ซึ่งความคาดหวังของด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทยนั้นคือ ต้องให้สถานศึกษาแต่ละแห่งนั้นมีคุณภาพทั่วทุกผืนแผ่นดินไทยเป็นสถานศึกษาที่คอยให้บริการการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีประสบการณ์ในการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ มีความสามารถในเวทีแข่งขัน มีคุณธรรมในตัวเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข (Chantawanich, 2004) ดังนั้นการมี “โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญในการเป็นกลไกให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศและมีความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันในมาตรฐาน ยึดหยุ่นและหลากหลายในทางปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้นำของโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสดงออกถึงสมรรถนะของตนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งผู้บริหารควรใช้อย่างเหมาะสมก็คือ การใช้สมรรถนะซึ่งเป็น

ความสามารถของผู้บริหารในการมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและนำองค์การสู่องค์การคุณภาพได้ ซึ่งในปัจจุบันสมรรถนะของผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในวิถีปกติใหม่ ต้องตระหนักถึงความท้าทายในการบริหารที่มีสมรรถนะที่แตกต่างหรือเพิ่มเติมไปจากสมรรถนะเดิม เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Office of the Civil Service Commission, 2020)

สมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้ทัดเทียมกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องมีสมรรถนะในการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคปกติใหม่ (New Normal) โดยการวิจัยในครั้งนี้ ได้ยึดการศึกษาของ Zwell (2000); Narathai (2020) และ Harris (2020) เป็นหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการท่านอื่น ๆ เพื่อให้ได้องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ 2) การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การปรับตัวและยืดหยุ่น และ 5) การรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพโดยแท้จริง

กลุ่มจังหวัด“ร้อยแก่นสารสินธุ์”ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ โดยมีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาออกเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยทั้ง 4 เขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการและเป็นพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 12 มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกัน คือ มุ่งเน้นการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนประชากรทุกช่วงวัยได้รับโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาที่ทั่วถึงเท่าเทียมมีคุณภาพและพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงตลอดจนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Office of Education Region 12, 2021)

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ มีความสอดคล้องกับบริบทและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร เพื่อหาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยใช้การวิเคราะห์จากโมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งเป็นแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรสองโมเดลพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรและทำให้ทราบค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวที่เหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนที่ถูกทิศทาง ตรงกับสาเหตุโดยแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญอันจะส่งผลโดยตรงให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์

เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนมีคุณภาพ เกิดประโยชน์ลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา อันเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาศักยภาพในตัวผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่และโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) เป็นแบบแผนเชิงอธิบาย (explanatory design) โดยระยะที่ 1 ใช้วิธีเชิงปริมาณ และระยะที่ 2 ใช้วิธีเชิงคุณภาพได้กำหนดรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 234 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 576 คน และครู 9,168 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 9,744 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) กำหนดขนาดตัวอย่างเป็น 20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมในการวิเคราะห์โมเดล พารามิเตอร์ (Hair et al., 2010) ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ เท่ากับ 11 พารามิเตอร์ และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (two-stage cluster sampling) ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งตามกลุ่มจังหวัดที่เป็นตัวแทนประชากร ได้จำนวน 220 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อสุ่มผู้ให้ข้อมูลตามสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลโดยใช้มุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 440 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถียุคใหม่และระดับโรงเรียนคุณภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากการทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำนวน 30 ฉบับ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) เท่ากับ 0.979 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถียุคใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ 2) การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การปรับตัวและยืดหยุ่น และ 5) การรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน 2) ผู้บริหารมืออาชีพ 3) พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง 4) เครือข่ายความร่วมมือ และ 5) สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยการส่งไปรษณีย์หนังสือราชการแนบแบบสอบถามในรูปแบบลิงก์หรือ QR Code แบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ Google Forms ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 220 โรงเรียน ในระหว่างวันที่ 27 มีนาคม ถึง 30 เมษายน 2566 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับทาง Google Forms จำนวน 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และรวบรวมเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 3. ค่าสถิติทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2010) และ 4. ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ในโมเดลสมการโครงสร้าง (β) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ Mplus Editor Version 7

2. ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

2.1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบและยืนยันแนวทาง ฯ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) จึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

และมีผลงานเชิงประจักษ์ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบและยืนยันแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อ โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

2.1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินแนวทาง

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ แนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และเป็นผู้มีความ เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบด้วย

2.2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของ ผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่ม จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นจากผลการวิจัยระยะที่ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) การสื่อสาร เชิงสร้างสรรค์ 2) การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การปรับตัวและยืดหยุ่น และ 5) การรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม

2.2.2 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทาง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและ ความเหมาะสมของข้อคำถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทาง ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ เป็นข้อมูล เชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยระยะที่ 1 ใช้วิธีเชิง ปริมาณเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล และระยะที่ 2 ใช้วิธีเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่และโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.41$, $SD = 0.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.55$, $SD = 0.40$) รองลงมาคือ ด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล ($M = 4.45$, $SD = 0.435$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ($M = 4.17$, $SD = 0.66$) แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แสดงระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ โดยภาพรวม

ด้านที่	สมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่	ระดับปฏิบัติ		
		M	SD	แปลผล
1	ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	4.55	0.40	มากที่สุด
2	ด้านการสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.43	0.45	มาก
3	ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	4.17	0.66	มาก
4	ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่น	4.43	0.45	มาก
5	ด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล	4.45	0.45	มาก
รวม		4.41	0.40	มาก

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับโรงเรียนคุณภาพในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($M = 4.73$, $SD = 0.26$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.66$, $SD = 0.37$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีเครือข่ายความร่วมมือ ($M = 3.45$, $SD = 0.40$) แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แสดงระดับโรงเรียนคุณภาพโดยภาพรวม

ด้านที่	โรงเรียนคุณภาพ	ระดับปฏิบัติ		
		M	SD	แปลผล
1	การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน	4.59	0.31	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีอาชีพ	4.47	0.51	มาก
3	การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.37	มากที่สุด
4	การมีเครือข่ายความร่วมมือ	4.45	0.40	มาก
5	สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.73	0.26	มากที่สุด
รวม		4.58	0.25	มากที่สุด

2. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนโมเดลสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งค่าสถิติผ่านตามเกณฑ์แสดงว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเงื่อนไขระดับการยอมรับ ตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2010) แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์การพิจารณา

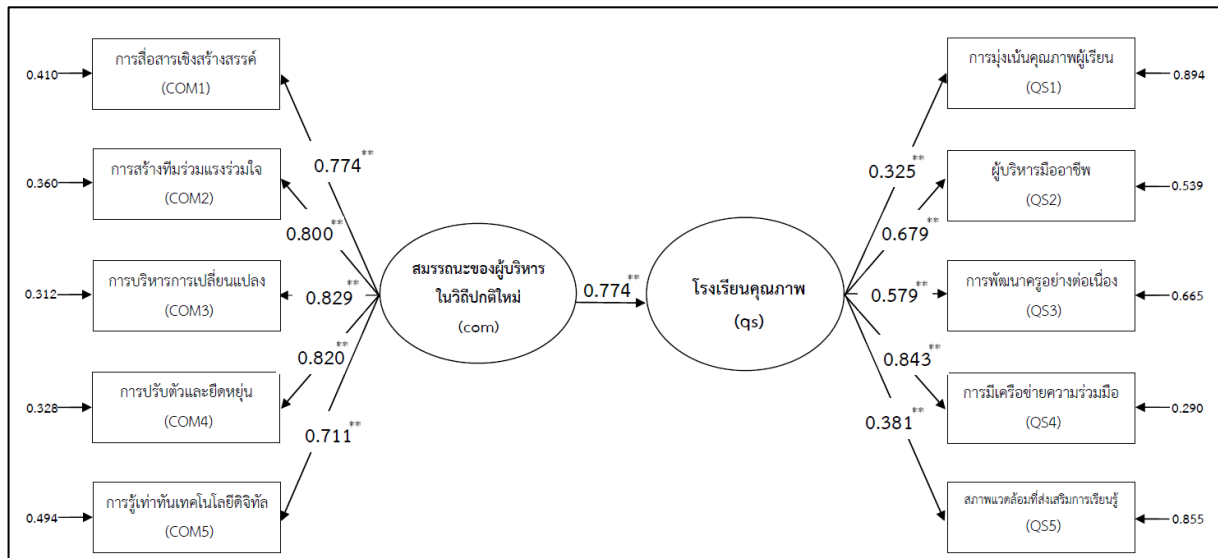
สถิติที่ใช้วัดความกลมกลืน	เกณฑ์พิจารณา	ค่าสถิติของโมเดล	ผลการพิจารณา
p-value of χ^2	สูงกว่า 0.05	0.119	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	น้อยกว่า 2.00	1.361	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.95	0.996	ผ่านเกณฑ์
TLI	มากกว่า 0.95	0.991	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.029	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.08	0.025	ผ่านเกณฑ์
จำนวนการปรับโมเดล		12	-

2.2 ผลการศึกษาอิทธิพลสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลของสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกเท่ากับ 0.774 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ถ้าสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โรงเรียนคุณภาพ เพิ่มขึ้น 0.774 หน่วย โดยตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนในการเพิ่มขึ้นของตัวแปรโรงเรียนคุณภาพได้ร้อยละ 60.0 ($R^2 = 0.60$)

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ตัวนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สามารถบ่งบอกถึงสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ได้ทุกตัว ซึ่งองค์ประกอบที่สามารถอธิบายสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ได้ดีที่สุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ($\beta = 0.829$) รองลงมาคือ การปรับตัวและยืดหยุ่น ($\beta = 0.820$) ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบต่ำที่สุดคือ การรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล ($\beta = 0.711$) ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดโรงเรียนคุณภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ทุกตัว แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ตัวนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สามารถบ่งบอกถึงโรงเรียนคุณภาพทุกตัว ซึ่งองค์ประกอบที่สามารถอธิบายโรงเรียนคุณภาพได้ดีที่สุด คือ การมีเครือข่ายความร่วมมือ ($\beta = 0.843$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมืออาชีพ ($\beta = 0.679$) ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบต่ำที่สุดคือ การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ($\beta = 0.325$) ดังภาพ 1

$\chi^2 = 29.945$, $df = 22$, $p\text{-value} = 0.1198$, $\chi^2/df = 1.3611$, $CFI = 0.996$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.029$, $SRMR = 0.025$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพ 1 โมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

3.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ
ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรนำโรงเรียนและบุคลากร
ให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวิถีกฎใหม่ 2) ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่น ผู้บริหารควรปรับตัว และ
มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการองค์การ 3) ด้านการสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้าง
ทีมงานที่หลากหลาย 4) ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการสื่อสารและการเจรจา
ต่อรองเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในวิถีกฎใหม่อย่างเหมาะสม และ 5) ด้านการรู้เท่าทัน
เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ

3.2 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียน
คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยภาพรวมมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.83$, $SD = 0.17$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.80$,
 $SD = 0.14$) และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.83$, $SD = 0.06$)

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยระดับสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ได้มีการใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของตนเอง ในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความปกติใหม่ได้ดี สอดคล้องกับ Office of the Civil Service Commission (2020) ได้กล่าวว่า สมรรถนะของผู้บริหารในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารควรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ สร้างความท้าทายในการบริหารจัดการในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ Deewattanakul et.al (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยระดับโรงเรียนคุณภาพ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัด มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนและผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ สอดคล้องกับ Shannon & Bylsma (2007) กล่าวว่าโรงเรียนคุณภาพ เป็นโรงเรียนที่มีการนำองค์กรที่มีประสิทธิผลด้านเป้าหมายวิสัยทัศน์ร่วมโดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการบรรลุวิสัยทัศน์ เข้าใจบทบาทของตนเอง ครูและผู้บริหารมีความเชื่อและความคาดหวังสูงต่อนักเรียน การดำเนินงานมีการสื่อสารและร่วมมือเป็นทีมที่แข็งแกร่ง หลักสูตรการสอนและการประเมินมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน มีวงจรอย่างต่อเนื่องในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Promkul & Sirisuksilp (2020) ได้ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งโรงเรียนคุณภาพ ต้องมีผู้นำที่มีหลักในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียน มีสภาพบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นด้านผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากแหล่งชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพร้อมทั้งนี้ต้องส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูบุคลากรและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือองค์ประกอบที่สังเคราะห์ขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบท

ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานในโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ซึ่งองค์ประกอบที่สามารถอธิบายสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ได้ดีที่สุด คือ ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นเรื่องสำคัญและหลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับการบริหารสถานศึกษาการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายภายใต้สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และภายใต้กฎระเบียบ นโยบายต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารจัดการ และหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงในด้านต่างอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ Adecco (2021) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องสามารถนำโรงเรียนและบุคลากรในการเปลี่ยนแปลง ในยุคที่ new normal หรือความปกติใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเราจึงไม่สามารถที่จะอยู่นิ่งและหวังว่าทุกอย่างจะกลับสู่สถานการณ์เดิมได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลง ทั้งการปรับปรุงและสร้างความเข้าใจกับบุคลากร การนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน กล้าทำทลายสิ่งใหม่ เพื่อให้องค์กรพร้อมปรับตัวได้ทันทีเมื่อความเปลี่ยนแปลงมาถึง

ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานในโมเดลการวัดโรงเรียนคุณภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ซึ่งองค์ประกอบที่สามารถอธิบายโรงเรียนคุณภาพในได้ดีที่สุด คือ ด้านการมีเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่โรงเรียนและชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยโรงเรียนมีการลงพื้นที่ให้บริการชุมชน ให้บริการด้านอาคารสถานที่ และชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กีฬาสี การประชุมผู้ปกครอง ฝ่าป่าเพื่อการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ผู้ปกครองส่งบุตรมาเข้ารับการศึกษาจึงทำให้ชุมชนอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้บุตรหลานได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kantaphum (2015) พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลของสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ มีขนาดอิทธิพลทางตรงเชิงบวกเท่ากับ 0.774 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ถ้าสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โรงเรียนคุณภาพ เพิ่มขึ้น 0.774 หน่วย โดยตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ในโมเดล สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเพิ่มขึ้นของตัวแปรโรงเรียนคุณภาพได้ร้อยละ 60 จากข้อค้นพบดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารในวิถีกฎใหม่ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 5 องค์ประกอบ คือ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ การบริหารการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวและยืดหยุ่น และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ เนื่องจากสมรรถนะ

ของผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นวิถีปกติใหม่ ผู้บริหารต้องมีสมรรถนะที่ปรับเปลี่ยนไปตามวิถีปกติใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าต่อไป สอดคล้องกับ Narathai (2020) ได้วิจัยการพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในโลกอนาคตแบบครบวงจร ขณะนี้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายโดยเฉพาะการมาของ Covid-19 นั้นเป็นตัวเร่งในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรที่ไม่สามารถหยุดนิ่งและจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าขององค์กร สอดคล้องกับ Tangsirichaiphong (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านทักษะปฏิบัติการของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบไปด้วย ทักษะการสื่อสารและการจูงใจ ทักษะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์งาน ทักษะการบริการที่ดี และทักษะการสร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิเคราะห์การตรวจสอบซึ่งตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 65 ทักษะปฏิบัติการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้วยค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.52

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถีปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่น ด้านการสร้างทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ploytuptim (2017) กล่าวว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรศึกษาค้นคว้าเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่านช่องทางที่หลากหลาย 2) ผู้บริหารควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางพัฒนาการพิจารณาผลการวิเคราะห์การศึกษาความพึงพอใจด้านการบริการที่ดีของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 3) ผู้บริหารควรอบรมเพื่อพัฒนาการผลิตผลงานทางวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายผู้บริหาร และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน และ 4) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำรางวัลสำหรับผู้ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นประจำทุกปี และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานสรุปได้ 4 ประเด็น คือ 1) ผู้บริหารควรจัดทำปัญหาในสถานศึกษาเป็นข้อมูลสารสนเทศ ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยยึดหลัก PDCA และหลักการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งรายงานต่อต้นสังกัด 2) ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ผู้บริหารควรจัดให้มีโครงการสร้างเครือข่ายกับต้นสังกัดเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพสอดคล้องกับนโยบายใหม่ ๆ และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน และ 4) ผู้บริหารควรศึกษาวิธีการบริหารเพื่อนำองค์ความรู้มาสร้างวิธีการบริหารสถานศึกษาที่ทันสมัยอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 องค์ประกอบที่สามารถอธิบายสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ได้ดีที่สุด คือ ด้านการบริหาร การเปลี่ยนแปลง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ควรส่งเสริม ให้ผู้บริหารและบุคลากรพัฒนาตนเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มอบหมายให้ทำงานที่ท้าทายในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น มอบหมายงานโครงการใหม่ ๆ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ในวิถิปกติใหม่

1.2 องค์ประกอบที่สามารถอธิบายโรงเรียนคุณภาพได้ดีที่สุด คือ ด้านการมีเครือข่ายความร่วมมือ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ และโรงเรียนในสังกัด ควรให้ความสำคัญกับชุมชน ให้บริการและให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ สนับสนุน และป้องกัน แก้ไขปัญหาของนักเรียนในวิถิปกติใหม่

1.3 ค่าอิทธิพลสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ มีอิทธิพลทางบวก ที่ส่งผลต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่น สารสินธุ์ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองในทุกองค์ประกอบอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การบริหารโรงเรียนคุณภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในวิถิปกติใหม่ที่ส่งผลต่อ โรงเรียนคุณภาพ เป็นข้อเสนอแนะจากการศึกษาที่เน้นเชิงปริมาณเป็นหลักและตามด้วยเชิงคุณภาพ ควรมีการ นำผลการวิจัยไปศึกษาหรือพัฒนาต่อในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (the research and development) เพื่อนำแนวทางที่ศึกษาไปทดลองใช้ และพัฒนาตามองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของ ผู้บริหารที่สมบูรณ์

References

Adecco. (2021). *Qualities that the new generation of executives*.

<https://www.adecco.co.th/en/knowledge-center/detail/7-qualities-of-modern-leaders>

Cronbach. (1970). *The evolution of research*. Harper Collins.

Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E., (2010). *Multivariate data analysis: A global perspectives*. Pearson Education.

Harris, R. (2020). *FACE COVID: How to respond effectively to the corona crisis*.

<https://www.asra.com/page/2915/take-care-of-yourselfduringcovid?fbclid=IwAR2UQ1>

[PULatYaSgUQMqKcrhQrxOz04mhRat6kmlDal6HlVjC56KWwy8O0c](https://www.asra.com/page/2915/take-care-of-yourselfduringcovid?fbclid=IwAR2UQ1)

Shannon, G.S. & Bylsma, P. (2007). *Nine Characteristics of High-Performing Schools: A Research-Based Resource for Schools and Districts to Assist with Improving Student Learning* (2nd ed). Washington Office of Superintendent of Public Instruction.

Zwell, M. (2000). *Creating a Culture of Competence*. John Wiley & Sons, Inc.

Translate Thai References

Boonpak, K. (2020). Learning management in the New Normal era. *Journal of Industrial Education*, 19(2), A1–A6. (in Thai)

Chantawanich, A. (2004). *Guidelines for the management and development of educational institutes towards quality schools*. Prikwarn Graphic Co., Ltd. (in Thai)

Deewattanakul, P., Changrien, P & Prachyapruit.T. (2020). Executives' Competency and Human Resource Development of a Local Administrative Organizations in Bangkok. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 5(2), 178-193. (in Thai)

Isarakraisil, S. (2020). *Royal Academy coined the term "New Normal", a new normal, a new way of life*. <https://www.facebook.com/surapol.issaragrisil/posts/10207392559168907>. (in Thai)

Kantaphum, U. (2015). *The development of a model for cooperation networks in learner quality development for elementary school Under the Office of Primary Educational Service Area* [Doctoral dissertation]. Mahasarakham University. (in Thai)

Narathai, B. (2020). *Skills of the future" Chu Tin globalization creates digital people*. <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-574051>. (in Thai)

Office of Education Region 12. (2021). *Strategic Plan for Regional Education Development. Office of Education Region 12, 2020 - 2022 (reviewed edition 2021)*. Office of Education Region 12. (in Thai)

Office of the Civil Service Commission (2020). *Guidelines for government personnel development, 2020 - 2022*. https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/guide_civilservice_update.pdf. (in Thai)

Pittayapongsakorn, N. (2020). *What is the new normal of Thai education? When distance learning is not the answer*. <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education/> (in Thai)

Ploytuptim, T. (2017). *A Study of Competency Development Guidelines for Educational Institution Administrators under the Secondary School in the lower northern region* [Master's Thesis]. Lampang Rajabhat University. (in Thai)

- Promkul, S. & Sirisuksilp, S. (2020). *The Structural Equation Model of Integrative Leadership Affecting Secondary School Quality. under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office Upper Northeastern Group* [Master's Thesis]. Khon Kaen University. (in Thai)
- Tangsirichaiphong, R. (2010). *The Effect of School Administrator Competencies on Academic Administrative Effectiveness of Secondary Schools in the Northeastern Region* [Doctoral dissertation]. Udon Thani Rajabhat University. (in Thai)